

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1527/2562

นางสาว ส. ผู้ร้อง บริษัท อ. กับพวก ผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 95, ป.พ.พ. มาตรา 295, ป.พ.พ. มาตรา 882, ป.วิ.อ. มาตรา 51, ป.วิ.พ. มาตรา 24, พ.ร.บ.อนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 11, พ.ร.บ.อนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 14, พ.ร.บ.อนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 25, พ.ร.บ.อนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 34, พ.ร.บ.อนุญาตตุลาการ พ.ศ. 2545 มาตรา 40

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อข้อตกลงตามกรรมธรรม์ประกันภัย 2 ฉบับนี้เป็นสัญญาอนุญาตตุลาการที่ผู้รับประกันภัยคำจูนทำกับผู้เอาประกันภัยให้สิทธิผู้มีสิทธิเรียกร้องซึ่งก็คือ ผู้เอาประกันภัย หรือบุคคลผู้ต้องเสียหายจากวินาศภัยมีสิทธิใช้วิธีอนุญาตตุลาการระงับข้อพิพาทได้ถ้าประสงค์หรือเห็นควร กรณีย่อมแตกต่างจากการที่คู่สัญญาอนุญาตตุลาการตกลงกันไว้ในสัญญาอนุญาตตุลาการว่าหากเกิดข้อพิพาทระหว่างกันให้ระงับข้อพิพาทนั้นโดยวิธีอนุญาตตุลาการ ซึ่งหากมีข้อตกลงนี้คู่สัญญาย่อมไม่อาจใช้สิทธิทางศาลได้ ฉะนั้น ตามข้อตกลงในกรรมธรรม์ผู้ร้องจึงอาจเลือกใช้วิธีอนุญาตตุลาการยื่นคำเสนอข้อพิพาทตามสัญญาประกันภัยระหว่างตนกับผู้คัดค้านที่ 1 ผู้รับประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และกับผู้คัดค้านที่ 2 ผู้รับประกันภัยคำจูนต่ออนุญาตตุลาการของสำนักงานคณะกรรมการดังกล่าวได้ แม้นตนจะยื่นฟ้องคดีแพ่งผู้ขับรถคันที่เอาประกันภัยไว้กับผู้คัดค้านทั้งสองเรียกร้องให้รับผิดชอบละเมิดแล้วก็ตาม การใช้สิทธิยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาตตุลาการของผู้ร้องจึงไม่เป็นการใช้สิทธิไม่สุจริต ผู้ร้องเป็นผู้ประสบภัยจากรถและเป็นบุคคลผู้ต้องเสียหายตามสัญญาประกันภัยคำจูน ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาตตุลาการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้คัดค้านที่ 1 ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และผู้คัดค้านที่ 2 ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยตามสัญญาประกันภัยคำจูนเป็นการเรียกจากผู้รับประกันภัยตรงตามกฎหมาย ซึ่งมีลักษณะทำนองเดียวกับการที่เจ้าหนี้ฟ้องคดีให้ศาลเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดข้อพิพาท จึงต้องเรียกภายใน 2 ปี นับแต่วันวินาศภัย และการที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเสนอข้อพิพาทเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ดังกล่าวไม่เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ย่อมไม่ทำให้อายุความเรียกร้องทางแพ่งหรือฟ้องคดีแพ่งสะดุดหยุดลง ซึ่งวันวินาศภัยก็คือวันเกิดเหตุรถเฉี่ยวชนเป็นเหตุให้บุตรของผู้ร้องถึงแก่ความตาย หาใช้วันที่ยื่นฟ้องคดีแพ่งเพราะเป็นวันที่มีการคำนวณค่าเสียหายเพื่อเรียกร้องแล้วไม่ ทั้งก็ไม่ได้มีอายุความ 10 ปี นับแต่วันทำละเมิด เพราะเหตุผู้คัดค้านทั้งสองเป็นผู้รับประกันภัยคำจูนซึ่งรับคำจูนในบรรดาหนี้ทั้งปวงที่มีต่อผู้เสียหายซึ่งก็คือผู้ร้อง เนื่องจากมีลักษณะเป็นลูกหนี้ร่วมกัน แต่กำหนดอายุความหรือการที่อายุความสะดุดหยุดลงย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น กรณีที่คู่พิพาทมิได้กำหนดกฎหมายที่จะใช้บังคับกับข้อพิพาท ก็ต้องใช้กฎหมายไทยบังคับ รวมถึง ป.วิ.พ. ด้วย ซึ่งก่อนมีคำวินิจฉัยชี้ขาดอนุญาตตุลาการก็ให้โอกาสผู้ร้องยื่นคำคัดค้านคำร้องขอชี้ขาดเบื้องต้นนั้นแล้ว จากนั้นจึงสั่งงดการชี้สองสถานและปิดการพิจารณา ไม่นำสืบพยานหลักฐานและเสนอข้ออ้างข้อต่อสู้ของผู้ร้องต่อไป ซึ่งก็สั่งเช่นนี้ได้เพราะเป็นการวินิจฉัยข้อกฎหมายไม่ต้องอาศัยข้อเท็จจริงอันจากพยานหลักฐานใดของทั้งสองฝ่ายมานำสืบอีก การพิจารณาดังกล่าวของอนุญาตตุลาการจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควรในอำนาจของตน

เป็นการพิจารณาข้อพิพาทโดยชอบและปฏิบัติต่อผู้ร้องซึ่งเป็นคู่พิพาทอีกฝ่ายอย่างเท่าเทียมเสมอภาคกันกับฝ่ายผู้คัดค้าน และให้โอกาสผู้ร้องเสนอข้ออ้างข้อต่อสู้ของตนได้ตามพฤติการณ์แห่งข้อพิพาทแล้ว ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดดังกล่าวของอนุญาโตตุลาการไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงไม่มีสาเหตุที่จะเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

คำพิพากษา

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้มีคำสั่งเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างผู้ร้องกับผู้คัดค้านทั้งสองให้เป็นพับ ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่านางสาวอรภา บุตรของผู้ร้อง ขับรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชนกับรถยนต์บรรทุกและรถพ่วงที่นายไพโรจน์ เป็นผู้ขับ เป็นเหตุให้นางสาวอรภาถึงแก่ความตาย รถบรรทุกและรถพ่วงเอาประกันภัยภาคบังคับตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 ไว้กับผู้คัดค้านที่ 1 และเอาประกันภัยภาคสมัครใจประกันภัยค่าจนไว้กับผู้คัดค้านที่ 2 ผู้ร้องฟ้องคดีอาญานายไพโรจน์ต่อศาลอาญากรุงเทพใต้ว่ากระทำความผิดฐานกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายคดีอยู่ระหว่างการพิจารณา แล้วผู้ร้องฟ้องคดีแพ่งนายไพโรจน์ต่อศาลแขวงพระนครใต้ เรื่องละเมิด เรียกค่าเสียหาย คดีอยู่ระหว่างการพิจารณา ต่อมาผู้ร้องยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยให้บังคับผู้คัดค้านที่ 1 ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสนอข้อพิพาทเป็นเงิน 400,000 บาท ให้ผู้คัดค้านที่ 2 ชดใช้เป็นเงิน 600,000 บาท รวม 1,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับแต่วันเสนอข้อพิพาทจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้เสนอข้อพิพาท ผู้คัดค้านที่ 1 และที่ 2 ต่างยื่นคำคัดค้าน และยื่นคำร้องขอให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นว่า คำเสนอข้อพิพาทขาดอายุความหรือไม่ และขอระงับคำเสนอข้อพิพาทไว้ชั่วคราว ผู้ร้องยื่นคำคัดค้าน อนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสนอข้อพิพาทใช้สิทธิทางศาลฟ้องคดีแพ่งนายไพโรจน์ผู้ขับ และขณะเดียวกันก็ใช้ข้อผูกพันตามสัญญาประกันภัยเสนอข้อพิพาทเรียกร้องให้ผู้คัดค้านทั้งสองซึ่งเป็นผู้รับประกันวินาศภัยต้องรับผิดชอบตามสัญญาในเรื่องเดียวกันด้วยเป็นการใช้สิทธิสองทางเพื่อประโยชน์จากความเสียหายและวินาศภัยอันเดียวกัน ทั้งที่ขอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนจากมูลหนี้ทางใดทางหนึ่งเพียงเท่ากับจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายว่า คำเสนอข้อพิพาทของผู้ร้องขาดอายุความเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนซึ่งมีกำหนด 2 ปี นับแต่วันวินาศภัยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 882 วรรคหนึ่ง แล้วให้ยกคำเสนอข้อพิพาทให้ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสนอข้อพิพาทชำระค่าป่วยการอนุญาโตตุลาการและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการ คดีมีปัญหาวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า การยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยนั้นจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งต้องเพิกถอนคำชี้ขาดนั้นหรือไม่ เห็นว่า ในประเด็นว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เสนอข้อพิพาทใช้สิทธิยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการโดยไม่สุจริตหรือไม่ ปรากฏข้อเท็จจริงในเงื่อนไข

และความคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ข้อ 16 และใน
กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ ข้อ 10 ว่าด้วยการระงับข้อพิพาทเหมือนกันว่า "ในกรณีที่มีข้อพิพาท
ข้อขัดแย้ง หรือข้อเรียกร้องใด ๆ ภายใต้กรมธรรม์ฉบับนี้ ระหว่างผู้มีสิทธิเรียกร้องตาม
กรมธรรม์ประกันภัยกับบริษัท และหากผู้มีสิทธิเรียกร้องประสงค์หรือเห็นควรยุติข้อพิพาทนั้นโดย
วิธีการอนุญาโตตุลาการ บริษัทตกลงยินยอมและให้ทำการวินิจฉัยชี้ขาดโดยอนุญาโตตุลาการตาม
ข้อบังคับสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยว่าด้วย
อนุญาโตตุลาการ" ซึ่งข้อตกลงตามกรมธรรม์ประกันภัย 2 ฉบับ นี้เป็นสัญญาอนุญาโตตุลาการที่
ผู้รับประกันภัยคำจนทำกับผู้เอาประกันภัยให้สิทธิผู้มีสิทธิเรียกร้องซึ่งก็คือ ผู้เอาประกันภัย หรือ
บุคคลผู้ต้องเสียหายจากวินาศภัยมีสิทธิใช้วิธีอนุญาโตตุลาการระงับข้อพิพาทได้ถ้าประสงค์หรือ
เห็นควร เมื่อผู้ร้องที่เป็นผู้ประสบภัยจากรถและเป็นผู้ต้องเสียหายตามสัญญาประกันภัย
คำจนซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเรียกร้องประสงค์หรือเห็นควรใช้สิทธิตามข้อสัญญานี้ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อ
อนุญาโตตุลาการ ผู้คัดค้านทั้งสองซึ่งเป็นบริษัทผู้รับประกันภัยก็ต้องตกลงยินยอม ซึ่งผู้คัดค้าน
ทั้งสองก็ได้ยอมรับโดยทำหนังสือสัญญาหรือข้อตกลงให้ระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการ
และหนังสือตั้งอนุญาโตตุลาการ ผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 จึงจะยกขึ้นอ้างในรายงานการพิจารณาของ
อนุญาโตตุลาการ ครั้งที่ 1/2560 ไม่ได้ว่าผู้ร้องต้องเลือกใช้สิทธิทางใดทางหนึ่ง จนเป็นผลให้
อนุญาโตตุลาการชี้ขาดว่าผู้ร้องใช้สิทธิไม่สุจริตเพราะได้ยื่นฟ้องคดีแพ่งเรื่อง ละเมิด เรียก
ค่าสินไหมทดแทนจากนายไพโรจน์ผู้ขับรถคันที่ตนต่างรับประกันภัยไปแล้ว กรณีย่อมแตกต่างจาก
การที่คู่สัญญาอนุญาโตตุลาการตกลงกันไว้ในสัญญาอนุญาโตตุลาการว่าหากเกิดข้อพิพาทระหว่าง
กันให้ระงับข้อพิพาทนั้นโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ ซึ่งหากมีข้อตกลงนี้ ถ้าคู่สัญญาฝ่ายใดฟ้องคดีต่อ
ศาลโดยมิได้เสนอข้อพิพาทนั้นต่อคณะอนุญาโตตุลาการตามสัญญา คู่สัญญาฝ่ายที่ถูกฟ้องอาจ
ยื่นคำร้องต่อศาล (ภายในระยะเวลายื่นคำให้การ) ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพื่อให้คู่สัญญาไป
ดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการได้ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา
14 ซึ่งในกรณีเช่นนี้คู่สัญญาไม่อาจใช้สิทธิทางศาลได้ เพราะข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการบังคับให้
ต้องใช้วิธีอนุญาโตตุลาการเพียงทางเดียว ฉะนั้น ผู้ร้องจึงอาจเลือกใช้วิธีอนุญาโตตุลาการยื่น
คำเสนอข้อพิพาทตามสัญญาประกันภัยระหว่างตนกับผู้คัดค้านที่ 1 ผู้รับประกันภัยคุ้มครอง
ผู้ประสบภัยจากรถ และกับผู้คัดค้านที่ 2 ผู้รับประกันภัยคำจนต่ออนุญาโตตุลาการของสำนักงาน
คณะกรรมการดังกล่าวได้ แม้ตนจะยื่นฟ้องคดีแพ่งนายไพโรจน์ผู้ขับรถคันที่เอาประกันภัยไว้กับ
ผู้คัดค้านทั้งสองเรียกร้องให้รับผิดชอบละเมิดแล้ว เพียงแต่ตามกฎหมายแพ่งว่าด้วยประกันภัย
ผู้คัดค้านทั้งสองซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบเมื่อรถคันที่เอาประกันภัยเป็นฝ่ายผิด ซึ่งเมื่อผู้
ร้องซึ่งเป็นผู้ประสบภัย ผู้เสียหาย และผู้ที่ต้องเสียหายฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งนายไพโรจน์ผู้
ขับรถต่อศาล อนุญาโตตุลาการก็ควรรอฟังก่อนว่าศาลตัดสินว่าผู้ขับเป็นฝ่ายผิดเป็นฝ่ายประมาท
หรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ แล้วจึงพิจารณาเรื่องค่าสินไหมทดแทนต่อไป ซึ่งการขอใช้
ค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ร้องจะได้รับก็ต้องไม่เกินกว่าความเสียหายจำนวนตามความเป็นจริง หากนาย
ไพโรจน์ผู้ขับต้องรับผิดชอบใช้ไปจำนวนเท่าใดที่ไม่เกินวงเงินประกันภัย ผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ก็ต้องร่วม
รับผิดชอบจำนวนนั้นและจ่ายส่วนที่เหลือจนครบวงเงินประกันภัยตามกฎหมายแพ่งว่าด้วย
ลูกหนี้ร่วม การใช้สิทธิยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการของผู้ร้องจึงไม่เป็นการใช้สิทธิไม่
สุจริต อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ร้องฟังขึ้น สำหรับประเด็นว่า การยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่อ
อนุญาโตตุลาการขาดอายุความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 882 วรรคหนึ่ง

แล้วหรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องเป็นผู้ประสบภัยจากกรณ และเป็นบุคคลผู้ต้องเสียหายตามสัญญา ประกันภัยค้ำจุน ยื่นคำเสนอข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้คัดค้านที่ 1 ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากกรณ และผู้คัดค้านที่ 2 ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยตามสัญญาประกันภัยค้ำจุนเป็นการเรียกจากผู้รับประกันภัยตรงตามกฎหมาย ซึ่งมีลักษณะ ทำนองเดียวกับการที่เจ้าหน้าที่ฟ้องคดีให้ศาลเป็นผู้พิจารณาชี้ขาดข้อพิพาท จึงต้องเรียกภายใน 2 ปี นับแต่วันวินาศภัย ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 882 วรรคหนึ่ง การใช้สิทธิทางศาลยื่นฟ้องคดีอาญานายไฟโรจน์ว่ากระทำความผิดฐานกระทำการขบถโดยประมาทเป็นเหตุให้บุตรของผู้ร้องถึงแก่ความตาย ผู้เสียหายที่มีสิทธิฟ้องคดีอาญาดังกล่าวคือ ผู้ร้อง และการฟ้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่งจากการกระทำละเมิดของนายไฟโรจน์ให้บุตรของผู้ร้องตาย ผู้มีสิทธิฟ้องก็คือ ผู้ร้อง ซึ่งเป็นผู้เสียหายคนเดียวกัน จึงเป็นคู่ความเดียวกัน การที่ผู้ร้องฟ้องคดีแพ่งนายไฟโรจน์เรียกค่าเสียหายทางละเมิดจึงเป็นการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาดังกล่าว แต่การที่ผู้ร้องยื่นคำเสนอข้อพิพาทเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ผู้รับประกันภัยเป็นมูลหนี้ตามสัญญาประกันภัยนั้นไม่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดอาญาของนายไฟโรจน์ แม้ความรับผิดตามสัญญาประกันภัยของผู้รับประกันภัยจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้เอาประกันภัยจะต้องรับผิดชอบวินาศภัยนั้น แต่ก็เพราะกฎหมายแพ่งว่าด้วยประกันภัยและมีข้อตกลงในสัญญาประกันภัยกำหนดให้เป็นเงื่อนไขความรับผิดของผู้รับประกันภัยต่อผู้เอาประกันภัยและผู้ที่ต้องเสียหาย ผู้รับประกันภัยมิได้เป็นโจทก์หรือผู้เสียหายในคดีอาญานั้นด้วย จึงมิได้เป็นคู่ความเดียวกัน ดังนั้น การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเสนอข้อพิพาทเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 จึงไม่เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา ไม่ทำให้อายุความเรียกร้องทางแพ่งหรือฟ้องคดีแพ่งสะดุดหยุดลงตามมาตรา 95 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 51 วรรคสอง และการเริ่มนับอายุความ 2 ปี นับแต่วันวินาศภัย ซึ่งวันวินาศภัยก็คือวันเกิดเหตุรถเฉี่ยวชนเป็นเหตุให้บุตรของผู้ร้องถึงแก่ความตาย หาใช่วันที่ยื่นฟ้องคดีแพ่งเพราะเป็นวันที่มีการคำนวณค่าเสียหายเพื่อเรียกร้องแล้วดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ไม่ ทั้งก็ไม่ได้มีอายุความ 10 ปี นับแต่วันทำละเมิด เพราะเหตุผู้คัดค้านทั้งสองเป็นผู้รับประกันภัยค้ำจุนซึ่งรับค้ำจุนในบรรดาหนี้ทั้งปวงที่มีต่อผู้เสียหายซึ่งก็คือผู้ร้องดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ เนื่องจากแม้มีลักษณะเป็นลูกหนี้ร่วมกัน แต่กำหนดอายุความหรือการที่อายุความสะดุดหยุดลงย่อมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 295 การที่บริษัทผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ผู้รับประกันภัยจะรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ประสบภัยจากกรณผู้ที่ต้องเสียหายตามสัญญาประกันภัยค้ำจุนหรือไม่ ย่อมเป็นไปตามสัญญาประกันภัยและบทบัญญัติของกฎหมายแพ่งว่าด้วยประกันภัยที่เกี่ยวข้อง หาใช่เป็นไปตามคำสั่งนายทะเบียนของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ไม่ ผู้ร้องจึงไม่อาจกล่าวอ้างว่าการที่บริษัทผู้รับประกันภัยยกอายุความขึ้นต่อสู้ว่าคดีขาดอายุความแล้ว ถือเป็นการที่บริษัทใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ส่วนที่ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า อนุญาโตตุลาการดำเนินการพิจารณาไม่ชอบ ไม่เปิดโอกาสให้ซักถามในการสืบพยาน และวินิจฉัยชี้ขาดโดยอาศัยคำร้องขอให้วินิจฉัยชี้ขาดในปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งยังไม่ได้มีการทำสัญญาตั้งอนุญาโตตุลาการ และยังไม่ได้ตกลงกันว่าจะใช้กฎหมายใดในการพิจารณาคดีเพราะต้องตกลงกันก่อนว่าจะใช้กฎหมายใดในการพิจารณาคดี ซึ่งศาลชั้นต้นไม่ได้วินิจฉัยประเด็นนี้ทั้งที่ผู้ร้องได้ยกขึ้นกล่าวอ้างไว้แล้ว จึงเป็นการพิจารณาไม่ครบถ้วนทุกประเด็น เป็นการพิพากษาที่ไม่ชอบ นั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ

พ.ศ.2545 มาตรา 25 วรรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีที่คู่พิพาทมิได้ตกลงกันหรือกฎหมายนี้มิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้คณะอนุญาโตตุลาการมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควร อำนาจของคณะอนุญาโตตุลาการนี้ให้รวมถึงอำนาจวินิจฉัยในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานและการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวงด้วย" และมาตรา 34 วรรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีที่คู่พิพาทมิได้กำหนดถึงกฎหมายที่จะนำมาใช้บังคับกับข้อพิพาทไว้ให้คณะอนุญาโตตุลาการชี้ขาดข้อพิพาทไปตามกฎหมายไทย..." การอนุญาโตตุลาการของผู้ร้องคดีนี้ ผู้ร้องใช้สิทธิตามสัญญาอนุญาโตตุลาการซึ่งเป็นข้อสัญญาหนึ่งในสัญญาประกันภัยระหว่างผู้เอาประกันภัยความรับผิดชอบของรถกับผู้รับประกันภัยคือผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ซึ่งเป็นสัญญาหลักตามเงื่อนไขและความคุ้มครองกรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถและกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ และในชั้นอนุญาโตตุลาการผู้ร้องกับผู้คัดค้านที่ 1 ที่ 2 ก็มาทำหนังสือสัญญาหรือข้อตกลงให้ระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการ กับทำหนังสือตั้งอนุญาโตตุลาการกันอีก ไม่ใช่ไม่ทำสัญญาตั้งอนุญาโตตุลาการกันดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ ส่วนที่ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การพิจารณาของอนุญาโตตุลาการไม่ชอบเพราะต้องตกลงกันก่อนว่าจะใช้กฎหมายใดในการพิจารณาข้อพิพาท แต่คู่พิพาทยังไม่ได้ตกลงกันนั้น เห็นว่า ตามมาตรา 34 วรรคสองดังกล่าว กรณีที่คู่พิพาทมิได้กำหนดกฎหมายที่จะใช้บังคับกับข้อพิพาท ก็ต้องใช้กฎหมายไทยบังคับ ซึ่งรวมถึงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งด้วย อนุญาโตตุลาการจึงสามารถใช้การพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา 24 แห่งประมวลกฎหมายนี้ได้ ซึ่งก่อนมีคำวินิจฉัยชี้ขาดอนุญาโตตุลาการก็ให้อีกโอกาสผู้ร้องยื่นคำคัดค้านคำร้องขอชี้ขาดเบื้องต้นนั้นแล้ว จากนั้นจึงสั่งงดการชี้สองสถานและปิดการพิจารณา ไม่นำสืบพยานหลักฐานและเสนอข้ออ้างข้อต่อสู้ของผู้ร้องต่อไป ซึ่งก็สั่งเช่นนี้ได้เพราะเป็นการวินิจฉัยข้อกฎหมายไม่ต้องอาศัยข้อเท็จจริงอื่นจากพยานหลักฐานใดของทั้งสองฝ่ายมานำสืบอีก การพิจารณาดังกล่าวของอนุญาโตตุลาการจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ได้ตามที่เห็นสมควรในอำนาจของตน เป็นการพิจารณาข้อพิพาทโดยชอบและปฏิบัติต่อผู้ร้องซึ่งเป็นคู่พิพาทอีกฝ่ายอย่างเท่าเทียมเสมอภาคกันกับฝ่ายผู้คัดค้าน และให้อีกโอกาสผู้ร้องเสนอข้ออ้างข้อต่อสู้ของตนได้ตามพฤติการณ์แห่งข้อพิพาทแล้ว ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดดังกล่าวของอนุญาโตตุลาการไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงไม่มีสาเหตุที่จะเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ.2545 มาตรา 40 วรรคหนึ่ง และวรรคสาม (2) (ข) อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น คำพิพากษาของศาลชั้นต้นชอบแล้ว พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

วันชัย ศศิโรจน์ · ธนาพนธ์ ขวรุ่ง · นิติ เอื้อจรัสพันธ์ุ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1527/2562>